

Referanser: KR 62/16, KR 11/21, KR 41/22, KR 48/22, KM 6/22

Arkivsak: 22/00592-9

Budsjett 2023 - rettssubjektet Den norske kirke

Sammendrag

I statsbudsjett 2023 foreslår Barne- og familiedepartementet et rammetilskudd til Den norske kirke på 2 393 mill. kroner. Målt mot 2022 representerer forslaget en økning på 2,99% eller 69,5 mill kroner.

Samtidig bortfaller det årlige tilskuddet fra Opplysningsvesenets fond (Ovf) i størrelsesorden 42 mill. kroner. Bortfallet betyr at tildelingen til Dnk reelt bare øker med 27,6 mill. kroner eller 1,16%. En andel av Ovftilskuddet er tidligere fordelt via bispedømmene som en tilskuddsordning ut til trossamfunnet. Ved frafall av Ovftilskuddet bortfaller denne tilskuddsordningen helt, og medfører at tildelingen reelt har en økning på 1,47%.

Økningen i tildelingen er lav i møte med en ventet årslønnsvekst på 4,2%, og medfører en realnedgang i budsjettene for alle. Det har derfor vært utfordrende for administrasjonen å legge frem et 2023-budsjett i balanse.

Budsjettet er lagt med en kostnadsramme på totalt 2399,1 mill. kroner. Budsjettet er i balanse. Endelig statsbudsjett vedtas av Stortinget innen 15. desember. Når Kirkerådet treffer sitt vedtak om budsjett 2023 er det dermed med utgangspunkt i regjeringens forslag og ikke vedtatt budsjett. Dersom stortingsbehandlingen fører til endringer i tilskuddet til Den norske kirke vil det blir fremmet forslag til revidert budsjett fra administrasjonen.

Forslag til vedtak pkt. 1 er et vedtak om fordeling mellom ulike enheter i rettssubjektet Den norske kirke, og en fordeling på de tre ulike budsjettgruppene, drift og tilskudd (Dnk-tilskudd og Tilskudd andre). Forslag til vedtak pkt. 2 til pkt. 5 er budsjettvedtak for 110 Felleskostnader, 120, Kirkerådets sekretariat, og 130 Bispemøtets sekretariat. Forslag vedtak pkt. 6 gjelder opprettelse av stilling for

samisk prest i Oslo bispedømme med inndekning via bispedømmerådernes budsjetter.

Forslag til vedtak

1

Basert på mottatt statstilskudd for 2023 vedtar Kirkerådet følgende fordeling på de ulike enhetene og budsjettgruppene:

Fordeling 2023 - budsjettgrupper					
	pr 16.11.22	Dnk-	Dnk-	Tilskudd	Forslag
	hele 1000kr	drift 1	tilskudd 2	andre 3	2023
110	rDnk	356 217	1 609	45 818	403 644
120	Kirkerådet	118 919	8 204		127 123
130	Bispemøtet	10 646			10 646
		485 782	9 813	45 818	541 413
210	Oslo	161 398	56 608		218 006
220	Borg	138 297	63 598		201 895
230	Hamar	116 642	40 996		157 638
240	Tunsberg	114 284	44 584		158 868
250	Agder&T	129 805	48 345		178 150
260	Stavanger	110 015	53 285		163 300
270	Bjørgvin	162 847	66 995		229 842
280	Møre	81 463	34 084		115 547
290	Nidaros	125 773	51 765		177 538
300	Sør-Hål	86 540	36 726		123 266
310	Nord-Hål	93 543	34 338		127 881
311	Svalbard	5 750			5 750
		1 326 357	531 324		1 857 681
	Sum 2023	1 812 139	541 137	45 818	2 399 094

2

Kirkerådet vedtar det fremlagte forslag til budsjett 2023 for rettssubjektet Den norske kirke i balanse:

Hele Dnk budsjett		År 2023
Mottatt statlig tilskudd		-2 399 094
Andre tilskudd (Ovf)		0
Sum driftsinntekter		-2 399 094
Tilskudd		586 955
Lønn og driftskostnader		1 833 139
Sum driftskostnader		2 420 094
Finansinntekter		- 21 000
Resultat		0
Alle tall i hele 1000 kr		
Tilskudd definert som bud.gruppe 2 og 3		

3

Kirkerådet vedtar det fremlagte forslag til budsjett 2023 for rettssubjektet Dnk, prefiks 110, med netto budsjetterte kostnader på 403,6 mill. kroner.

4

Kirkerådet vedtar det fremlagte forslag til budsjett 2023 for Kirkerådet, prefiks 120, med netto budsjetterte kostnader på 127,1 mill. kroner.

5

Kirkerådet vedtar det fremlagte forslag til budsjett 2023 for Bispemøtet, prefiks 130, med netto budsjetterte kostnader på 10 mill. kroner.

6

Kirkerådet vedtar et det opprettes en stilling som samisk prest i sør-Norge lokalisert ved Oslo bispedømme. Stillingen etableres som et spleiselag fra bispedømmene med et proratisk beløp som trekkes fra det enkelte bispedømmes tildeling, basert på fordelingsnøkkelen. Dette er ikke hensyntatt i foreliggende forslag til fordeling.

Saksorientering

Bakgrunn

1 Inntekter

1.1 Innledning

Det samlede offentlige tilskudd til Dnk utgjorde i 2021 totalt 6,16 mrd. kroner. Over statsbudsjettet ble det bevilget 2,26 mrd. kroner, og via kommunene 3,9 mrd. kroner.

2023 er det syvende driftsåret Den norske kirke er et selvstendig rettssubjekt og mottar rammetilskudd fra staten for å dekke driften av de sentralkirkelige rådene og bispedømmerådene.

1.2 Forslag til statsbudsjett 2023

Forslaget til statsbudsjett 2023 fra regjeringen ble fremlagt 6.oktober. Rammetilskuddet har en økning på 2,99%.

Kap 880 Den norske kyrkja - budsjettforslag 2023				
Post	Nemning	Regnskap 2021	Saldert 2022	Forslag 2023
70	Rammetilskot til Dnk	2 257 153	2 323 839	2 393 344
71	Tilskot til Sjømannskyrkja	107 970	110 777	112 921
	<i>Sum kap 0880</i>	2 365 123	2 434 616	2 506 265

1.3 Målene for tros- og livssynspolitikken

Målene for tros- og livssynspolitikken for 2023 er formulert i Prop. 1S, og har de samme formuleringer som fjoråret:

Finansieringa av Den norske kyrkja skal leggje til rette for at kyrkja framleis kan vere ei folkekyrkje med ei sterk lokal forankring. Dei som er medlemmar av kyrkja, skal kunne ta del i gudstenester og kyrkjelege handlingar der dei bur. Ei folkekyrkje blir kjenneteikna av at folk sluttar opp om kyrkja, og at ho er synleg i lokalsamfunna, både som trussamfunn og kulturberar. Dette byggjer på at prestetenesta har gode vilkår, og at kyrkjebygga blir haldne i hevd. Det er òg viktig at dei kyrkjelege organa har legitimitet og forankring hos medlemmane. Då er det ein føresetnad at det blir gjennomført demokratiske val både på lokalt, regionalt og nasjonalt plan i kyrkja. Staten si oppgåve er å gi kyrkja høvelege rettslege og økonomiske rammer for arbeidet sitt, slik at kyrkja kan halde fram som ei demokratisk folkekyrkje. Strategiar og tiltak for å nå målet må kyrkja sjølv utforme. På bakgrunn av dette har departementet sett dette målet forløyvingane til Den norske kyrkja:

- Den norske kyrkja skal vere ei landsdekkjande sjølvstendig og demokratisk folkekyrkje.¹

Føringene for rammetilskuddet fra staten er gitt i det årlige tilskuddsbrevet. I tillegg kommer et eget tilskuddsbrev til Svalbard kirke.

1.4 Inntekter til Dnk

Som følge av bortfall av Ovf-tilskudd er den reelle inntektsøkningen neste år på kun 1,16% eller 27,6 mill. kroner. Det vises til tabellen under.

Mottatt rammetilskudd og andre tilskudd til Dnk 2023					
Ref	Nemning	År 2022	Forslag 2023	Endring	
880	Rammetilskot til Dnk	2 323 839	2 393 344	69 505	2,99 %
Justis	Tilskudd til Svalbard kirke	5 650	5 750	100	1,77 %
Ovf	Ovf-tilskudd	42 000	0	-42 000	-100,00 %
	Sum forventet inntekter	2 371 489	2 399 094	27 605	1,16 %

1.5 Endelig statsbudsjett

Endelig statsbudsjett vedtas av Stortinget innen 15. desember.

2 Fordeling av mottatt tilskudd

2.1 Kirkemøtets budsjettreglement

I henhold til budsjettreglementet skal budsjettet ha følgende inndeling:

Gruppe 1	Den norske kirke - drift
Gruppe 2	Den norske kirke - tilskudd
Gruppe 3	Tilskudd til andre

¹ Prop 1S (2022-2023) BFD, s 155

Budsjettgruppe 1 gjelder midler til disposisjon for Kirkerådet, Bispemøtet og bispedømmerådene. Rammens størrelse fastsettes etter at man har trukket ut tilskudd under budsjettgruppene 2 og 3.

Budsjettgruppe 2 gjelder tilskudd som skal videreformidles til menighetene for aktiviteter til trosopplæring, kirkemusikk i domkirkene, diakoni og undervisning, samt tilskudd til Nidaros og Oslo domkirker.

Budsjettgruppe 3 gjelder to grupper:

- Internasjonale og økumeniske organisasjoner
- Andre institusjoner og kirkelige formål

2.2 Anbefalt ramme

Kirkemøtet behandlet i september 2022 forslaget om fordeling av midler for 2023. Det ble vedtatt i sak KM 06.6/22 at fordelingen mellom budsjettgruppene (Dnk drift, Dnk tilskudd og Tilskudd andre) for 2023 skal følge samme prinsipper som for 2022.

I saksdokumentet opplyses det om en anbefalt ramme pr budsjettgruppe dersom det skulle bli tildelingsvekst på 3 %.

Anbefalt ramme pr budsjettgruppe		Vedtak		Gitt 3%
KM 6/22		år 2022	%	år 2023
Bud.gruppe 1	Dnk Drift	1 779	75 %	1 832
Bud.gruppe 2	Dnk tilskudd	546	23 %	562
Bud.gruppe 3	Tilskudd andre	45	2 %	46
Samlet fordeling		2 370	100 %	2 441
KR 111/21 vedtok 2022-budsjett				

Den reelle inntektsøkningen er lavere enn 3% og den teoretiske rammen oppfattes ikke som bindende.

2.3 Fordeling pr budsjettgruppe

Det er under pkt. 1.4 redegjort for bortfall av Ovf-tildeling og en samlet tildeling på 2 399 mill. kroner til Dnk. Inntektene blir fordelt slik tabell under pkt. 1.4 viser.

I budsjettet er lagt til grunn en vekst på 1,47% ut fra følgende beregning: Ovf-tilskuddet på 42 mill. kroner har vært benyttet til fire formål; se under. Selv om inntektene nå uteblir vil kostnadene fortsatt være til stede, men likevel slik at Ovf-midler til bispedømmerådene kan utfases. Dette grepet leder til at netto nedgang i inntekten ikke blir 42 mill. kroner, men 34,8 mill. kr. Tildelingen øker derfor fra 1,16% til 1,47%.

Utdeling	Økum	KR-IKT	Drift/	Ovf-midler	
Ovf-midler	kont	drift	tiltak KR	til bdr	Samlet
År 2022	10 000	16 500	8 355	7 145	42 000
Fratrekk				-7 145	-7 145
Forbruk 2023				0	34 855

Fordeling av midler	ÅR 2022		ÅR 2023	
	Tilskudd	Fordelt	Tilskudd	Fordelt
<i>Alle tall hele 1000 kr</i>				
Statsbudsjett rammetilskudd	2 323 839		2 393 344	
Tilskudd til Svalbard	5 650		5 750	
Ovf-tilskudd kirkelig aktivitet	25 500			
Ovf-tilskudd IKT	16 500			
Gruppe 1 - Dnk drift		1 779 937		1 812 139
Gruppe 2 - Dnk tilskudd		546 398		541 137
Gruppe 3 - Tilskudd andre		45 154		45 818
Totalt	2 371 489	2 371 489	2 399 094	2 399 094

De ulike budsjettgruppene er i fordelingen av budsjettene for 2023 gitt en økning på 1,47%. Når tabellen over likevel viser at budsjettgruppe 2 har en reduksjon fra 2022 til 2023 skyldes dette at den delen av Ovf-midlene som tidligere er fordelt til bispedømmene, totalt 7,145 mill. kroner, er trukket ut av budsjettgruppen. I tillegg ble det i 2022-budsjettet gitt en forhøyet tildeling ut over økningen i tildelingen for 2022 (2,97%), grunnet særskilt økning til diakoni og trosopplæring på 110 og 120, og da gjeldende kun for 2022. Samlet utgjør dette en nedgang i delingen til budsjettgruppe 2, mens økningen til bispedømmerådenes tilskudd til trosopplæring, diakoni, undervisning og kirkemusikk i domkirkene blir økt med 1,47%.

2.4 Fordeling av tilskudd pr enhet

Basert på den statlige tildelingen er tilskuddene fordelt slik pr enhet:

Fordeling 2023 - budsjettgrupper						Til sml år 2022
pr 16.11.22	Dnk- drift 1	Dnk- tilskudd 2	Tilskudd andre 3	Forslag 2023		
<i>hele 1000kr</i>						
110	rDnk	356 217	1 609	45 818	403 644	394 687
120	Kirkerådet	118 919	8 204		127 123	129 469
130	Bispemøtet	10 646			10 646	8 851
		485 782	9 813	45 818	541 413	533 007
210	Oslo	161 398	56 608		218 006	215 458
220	Borg	138 297	63 598		201 895	199 700
230	Hamar	116 642	40 996		157 638	156 205
240	Tunsberg	114 284	44 584		158 868	157 235
250	Agder&T	129 805	48 345		178 150	176 291
260	Stavanger	110 015	53 285		163 300	161 525
270	Bjørgvin	162 847	66 995		229 842	227 421
280	Møre	81 463	34 084		115 547	114 409
290	Nidaros	125 773	51 765		177 538	175 723
300	Sør-Hål	86 540	36 726		123 266	122 094
310	Nord-Hål	93 543	34 338		127 881	126 771
311	Svalbard	5 750			5 750	5 650
		1 326 357	531 324		1 857 681	1 838 482
	Sum 2023	1 812 139	541 137	45 818	2 399 094	2 371 489

Det er over lang tid ytret ønske om å få en stilling til samisk prest i sør-Norge lokalisert ved Oslo bispedømme. Viktigheten er særlig fremholdt for 2023 da forsoningskommisjonen skal legge fram sin rapport. En slik stilling vil kunne være et bidrag og en forankring både for kirken nasjonalt og regionalt i møte med bevisstgjøringen rundt samisk kirkeliv. Lønnsmidlene til prestestillinger er i Dnk lagt

ut til bispedømmene. Det foreslås derfor at bispedømmene bidrar til etableringen av denne stillingen. Stillingen etableres som et spleiselag fra bispedømmene med et proratisk beløp som trekkes fra det enkelte bispedømmeråds tildeling, basert på fordelingsnøkkelen. Det vises her til vedtakspunkt 6. Dette forslaget er ikke hensyntatt i foreliggende forslag til fordeling, og vil eventuelt komme til fratrukk fra foreslåtte tildeling til bispedømmerådene.

3 Satsinger i budsjett 2023

De siste årene har Dnk årlig hatt to satsingsområder. Satsinger er i sin natur flerårige og bør for å lykkes normalt stå fast over minst tre år. Fokusområder er definert som litt «mindre satsinger», og som over tid kan utvikles til større satsinger. Det vises her til nærmere redegjørelse i saksfremlegget til «Overordnede føringer – budsjett 2023»; jf. KR 41/22. Årets budsjettsituasjon påvirker også omfanget av satsinger i budsjettet for 2023, da satsingene i hovedsak er finansiert over budsjettene i Kirkerådet.

3.1 Vedtatte satsings- og fokusområder

For 2021 og 2022 var satsingsområdene *digital kirke* og *dåp*. For 2022 ble dette endret til *diakoni* og *å bygge fellesskap for barn og unge*.

Kirkerådet drøftet i sitt mai-møte overordnede føringer for plan- og budsjettarbeidet. Det ble vedtatt at satsingene fra 2022 videreføres, jf. KR 41/22, slik:

- Diakoni
- Bygge fellesskap for barn og unge

For 2022 har Kirkerådet hatt fem fokusområder; 1) kunst og kultur, 2) digitalisering, 3) kirkelig gravferd, 4) rekruttering og 5) kirke i det flerkulturelle samfunn.

Det ble på mai-møtet (KR 41/22) vedtatt at følgende fokusområder videreføres for 2023, slik:

- Kunst og kultur
- Kirken som organisasjon (herunder digitalisering og rekruttering)

3.2 Diakoni

Mål for diakonisatsingen i 2022 er:

- Styrke kompetansen på diakoni i Den norske kirke
- Øke innovasjonen knyttet til diakoni

Diakoniarbeidet er de senere årene blitt styrket gjennom opprettelse av flere nye diakonistillinger. Økningen i tildelingen på 14 mill. kroner til diakonitiltak i statsbudsjett 2019 ble ytterligere forsterket året etter gjennom tilførsel av 20 mill. kroner. Dette er egne midler som er frigjort gjennom den merkantile effektiviseringsprosessen. I budsjett 2023 fremkommer 27,7 mill kroner på linjen «satsing diakoni 2019 og 2020».

I forbindelse med nye diakonstillinger ble det besluttet å opprette innovasjonsmidler for diakoni. I 2021 var budsjettet for slike midler på 2,5 mill. kroner, og for 2022 økt

til 3,5 mill. kroner. På grunn av trangere budsjetter er dette i 2023 redusert til 1,6 millioner kroner.

Innovasjonsprosjektene skal være nyskapende og ha overføringsverdi til andre menigheter, og må knyttes opp til ett eller flere bærekraftsmål. Ulike tiltak knyttet til satsing på diakoni er beskrevet i saken som omhandler årsplan for Kirkerådet, som legges frem for Kirkerådet samtidig med denne budsjettsaken. Dette inkluderer blant annet å ferdigstille e-læringskurs om bærekraftsmål, systematisere og bruke erfaringer fra diakonale prosjekter og å etablere diakoniråd for tettere samarbeid med diakonale organisasjoner.

3.3 Bygge fellesskap for barn og unge

Mål for satsingen på fellesskap for barn og unge:

- Reetablere og styrke fellesskapet for barn og unge i lokalkirken
- Øke kompetansen på barn og unges virkelighet

Den første målsettingen er med særlig bakgrunn i pandemisituasjonen hvor mange fellesskap for barn og unge ble skadelidende. Det er behov for å reetablere og styrke fellesskapene lokalt. Ulike tiltak knyttet til satsing på "bygge fellesskap for barn og unge" er beskrevet i saken som omhandler årsplan for Kirkerådet. Dette inkluderer blant annet å utvikle kurs for ansatte med ansvar for konfirmasjon om hvordan man kan snakke med konfirmanter om kjønn og seksualitet, utvikle kunnskapspakke om psykisk helse for kirkelig ansatte med ansvar for konfirmanter og å lyse ut tilskudd for å stimulere de kristne barne- og ungdomsorganisasjonene til å tilby flere og større fellesskap for barn og unge.

3.4 Fokusområder

3.4.1 Kunst og kultur

Ett av elementene i strategien for Den norske kirke 2022-2029 er å "styrke kirken som kulturarena og forvalter av kulturarv for alle generasjoner". Kunst og kultur kom inn som fokusområde i budsjett 2022. Det ble i den forbindelse avsatt midler til profesjonelle sangere i domkorene og midler til opprettelse av regionale kultursentre.

Ulike tiltak knyttet til fokusområdet "kunst og kultur" er beskrevet i saken som omhandler årsplan for Kirkerådet og inkluderer blant annet å utarbeide rapport som tallfester kirkens samfunnsoppdrag på kulturfeltet og å lyse ut tilskudd for å stimulere flere menigheter til å tilby musikkundervisning i samarbeid med kulturskoler og kartlegge hvordan kriterier for kulturtilskudd tar høyde for Den norske kirke som kulturaktør.

3.4.2 Kirken som organisasjon

Dette fokusområdet skal dekke de områder kirken som *organisasjon* (Kirkerådet og bispedømmerådene) må ha mye fokus på i kommende periode. Dette gjelder i særlig grad rekrutteringsutfordringene, arbeidet med digitalisering og arbeidet med kirkelig organisering.

Digitaliseringen krever et vedvarende økonomisk løft. I årets budsjett (2022) er disse tiltakene anslått til 92 mill. kroner. I pkt. 9.5.2 er det gitt en samlet fremstilling av budsjetterte digitale aktiviteter for 2023. Denne viser at 2023-budsjettet rommer digitaliseringstiltak i størrelse 96 mill. kroner.

Budsjett 2023 hensyntar behovet for å arbeide videre med kirkelig organisering. Dette innbefatter også bistand til utredninger og analyser. Det vises her til sak KR 87/2022 for nærmere beskrivelse av aktiviteter og budsjett. Saken kommer opp igjen på dette Kirkerådsmøte.

4 Kirkens økonomi

4.1 Regnskapsåret 2021

Den norske kirke hadde i 2021 et underskudd på 9,7 mill. kroner. Underskuddet dekkes av den frie egenkapitalen. Resultatet var 12,6 mill. kroner bedre enn vedtatt budsjett 2021.

4.2 Egenkapital

Dnk har ved utgangen av 2021 en egenkapital på 371,6 mill. kroner. Administrasjonen har hatt som mål en egenkapital som utgjør 20% av omsetningen. Basert på mottatte inntekter; jf. pkt. 1.4, tilsier dette at egenkapitalen burde ha vært på hhv. 474 mill. kroner og 480 mill. kroner ved utgangen av 2022 og 2023.

4.3 Reserver hos bispedømmerådene

Den sist fastsatte balansen (2021) viser at bispedømmerådenes akkumulerte mindreforbruk var på 60,4 mill. kroner. 80% av midlene er knyttet til drift og ca. 20% er ubrukte tilskuddsmidler. Akkumulert mindreforbruk i bispedømmene inngår i egenkapitalsummen over, ref. pkt. 4.2.

Reserver hos bispedømmerådene			
Balanse	Drift	Tilskudd	Samlet
31.12.2021	48 768	11646	60 414
<i>Alle tall hele 1000 kr</i>			

4.4 Inneværende år

Pr. oktober har Dnk samlet et merforbruk for lønns- og driftsutgiftene på ca. 31 mill. kroner. Merforbruket oppstår innenfor de sentralkirkelige rådene, og som følge av høyere innbetalinger til SPK enn budsjettet. Det vises her bl.a. til KR 88/22 Den norske kirke – økonomi pr 3. kvartal 2022.

Dnk forventer et årsunderskudd i 2022 som følge av innbetalingene til Statens pensjonskasse (SPK) er høyere enn budsjettet. Det vises her til punkt 9.4.9 for ytterligere kommentarer.

5 Makroøkonomi

5.1 Årslønnsvekst

Årslønnsveksten ble i fjor 3,5%. For 2022 er Norges Banks anslag nå oppjustert til 4%. Partene i arbeidslivet forventer at lønnsvekst blir på 4,1%.

Årslønnsveksten for 2023 er anslått til 4,4% iht. SSBs prognose for konjunkturtendensene fra 9.september 2022. Dette er også forventningene til partene i arbeidslivet. Norges Banks siste rapport anslår lønnsveksten neste år til 4,6%.

Regjeringens anslag er 4,2% for 2023 og 3,9% for 2022. Det er regjeringens tall som er benyttet ved utarbeidelse av budsjettet.

5.2 Prisvekst

Prisveksten er historisk høy og tolv måneders endringen har de siste månedene ligget i størrelsesorden 6,3% til 7,5 %. Uten strømstøtteordningen ville prisveksten pr. oktober vært 9,5 %. Regjeringen legger til grunn en prisvekst på 4,8% inneværende år.

Partene i arbeidslivet venter at inflasjonen vil ligge på 4,6 % om et år. Regjeringens anslag er 2,8% og dermed lavere enn flere andre aktører.

Pris- og lønnsveksten i kommunesektoren i 2023 (deflator) er anslått til 3,7 %.

5.3 Renteutviklingen

Styringsrenten er i løpet av siste år økt fra 0,0 til 2,5 % etter siste justering 3. november. Norges Banks prognoser tilsier en styringsrente på mellom 3 og 3,25% i vinter.

6 Forslag til årsbudsjett 2023

Budsjettforslaget er forankret gjennom drøftelser i sentralt kontaktmøte, arbeidsmiljøutvalg, stiftsdirektørmøte, konsultasjon med KA og i Kirkerådets ledermøter. Et foreløpig budsjettnotat har ligget til grunn for drøftelsene og forankringen.

6.1 Nøkkeltall budsjett

Samlet årsbudsjett omfatter de sentralkirkelige rådene og bispedømmerådene. I beløpene inngår tilskudd.

Det er lagt inn en årslønnsvekst på 4,2% for 2023 med henvisning til regjeringens anslag. Forut for beregningen er 2022-lønnsnivået økt med 3,84%. Bispedømmerådene er budsjettert med en tildelingsvekst på 1,47%.

Budsjettet er i balanse.

Nøkkeltallene i det fremlagte forslaget er slik:

Resultat budsjett 2023			hvorav	hvorav	hvorav
Forslag pr 11.11		Bud 23	<i>budgr 2</i>	<i>budgr 3</i>	<i>rest bgr 1</i>
Sentralkirkelige		541 413	9 813	45 818	485 782
Bispedømmer		1 857 681	531 324	0	1 326 357
Samlet		2 399 094	541 137	45 818	1 812 139
Inntekter		-2 399 094			
Resultat		0			

6.2 Budsjettert resultatoppstilling

Resultatoppstilling for budsjett 2023 vises under. Budsjettet er i balanse.

Hele Dnk budsjett		År 2023
Mottatt statlig tilskudd		-2 399 094
Andre tilskudd (Ovf)		0
Sum driftsinntekter		-2 399 094
Tilskudd		586 955
Lønn og driftskostnader		1 833 139
Sum driftskostnader		2 420 094
Finansinntekter		- 21 000
Resultat		0
Alle tall i hele 1000 kr		
Tilskudd definert som bud.gruppe 2 og 3		

Da bispedømmerådene på dette tidspunkt ikke har ferdigstilt sine budsjetter er fordelingen mellom lønn og driftsutgifter ikke kjent. Disse kostnadene er derfor i denne oppstillingen slått sammen.

Tilskudd er i oppstillingen her definert som tilskudd iht. budsjettgruppene 2 og 3.

6.3 Budsjettprosessen

Arbeidet med 2023-budsjettet har vært krevende da inntektene for 2023 ikke er tilstrekkelige i forhold til vedtatte satsings- og fokusområder og i forhold til forventet årslønnsvekst neste år. Et internt budsjettutkast pr 17.oktober har vært grunnlag for de drøftelser, prioriteringer og kutt som ledergruppen har gjennomført.

Budsjettutkastet manglet 52 mill. kroner for å være i balanse. Reduksjonene som er gjennomført berører de fleste koststeder, men beløpsmessig særlig koststedene kommunikasjon, digitalisering og kirkevalg. Inn mot de digitale aktivitetene er det gjort kutt i størrelse 21 mill. kroner – særlig i forhold til kirkens lokale skrivebord. Risikoen er at utviklingen av fellesløsninger skyves frem i tid.

Når det gjelder reduksjonene i budsjettet for kirkevalg vises det her til redegjørelsen og de vurderingene administrasjonen har gjort, beskrevet under pkt. 9.4.5.

7 Bispedømmerådene

Dette budsjettet forutsetter at bispedømmene budsjetterer med forbruk lik tildelingen; jf. pkt. 2.4 foran. Dette betyr at bispedømmerådene får en tildelingsvekst på 1,47 % i forhold til 2022.

	Bispedømmerådene fordelt			Sum
	bud.gr 1	bud.gr 2	bud.gr 3	
År 2023	1 326 357	531 324	0	1 857 681
År 2022	1 307 711	530 771	0	1 838 482

Budsjettarbeidet i bispedømmene startet opp medio oktober og pågår inntil de respektive rådene vedtar sine budsjetter i november/desember. Budsjettene tar utgangspunkt i Kirkerådets brev «*Foreløpige budsjettfaktorer for bispedømmene*». Det kan komme justeringer når de respektive rådene vedtar sine budsjetter. Bispedømmerådene vedtar sine respektive budsjetter innenfor rammene gitt i denne sak.

8 Tilskudd budsjettgruppe 2 og 3

8.1 Budsjettgruppe 2

Det er budsjettert med 541 mill. kroner til budsjettgruppe 2 basert på en justering på 1,47%. Som følge av bortfall av Ovf-inntekter er det ikke lagt opp til Ovf-utdelinger til bispedømmerådene.

Den diakonale satsingen ble i 2022 økt med 1,9 mill. kroner for prefiks 120 - Kirkerådet til særskilte satsinger. Disse midlene er ikke videreført i 2023, og økningen utgjør derfor ikke 1,47% i tabellen under. Tilsvarende er midlene til trosopplæring innen prefiks 120 – Kirkerådet, redusert med 4,1 mill. kroner.

TILSKUDD 2023				
Budsjettgruppe 2	11.11.2022	År 2022	År 2023	
Trosopplæring		347 761	348 773	
Oslo og Nidaros domkirker		5 736	5 822	
Kirkemusikk i domkrk, diakoni og undervisn		156 483	158 783	
Satsing diakoni 2019 og 2020		29 271	27 759	
Ovf-tilskudd til fordeling bdr		7 145	0	
Sum budsjettgruppe 2		546 396	541 137	
Budsjett 2023 er oppjustert med 1,47%				

Administrasjonen har hatt på høring til bispedømmerådene muligheten for å avsette en fast del av budsjettgruppe 2 til kvalifiseringsstipender for at ansatte kirkemusikere, undervisningsansatte og diakonimedarbeidere kan kvalifisere seg til vigsling som kantor, kateket og diakon. Bakgrunnen for forslaget er rekrutteringsutfordringer knyttet til stillingene. Forslaget fikk støtte i høringen. I lys av lav kompensasjon for lønns- og prisvekst i 2023, ønsker administrasjonen likevel å utsette innføring av dette til 2024. Det tas sikte på at det for 2024 avsettes 0,3 % av budsjettgruppe 2 til slike stipender og at dette kommer opp til vedtak i budsjettsaken for 2024.

8.2 Budsjettgruppe 3

Budsjettgruppe 3 omfatter to grupper:

- Internasjonale og økumeniske organisasjoner
- Andre institusjoner og kirkelige formål

TILSKUDD 2023					04.10.2022	
Budsjettgruppe 3					2022	2023
1105210:						
Døvekirken				12 725	12 912	
Kristent arbeid blant blinde				384	390	
Institutt for kirke-, religions og livssynsforskning (KIFO)				7 458	7 568	
Kirkelig ressurscenter mot vold og seksuelle overgrep				4 566	4 633	
Samisk bibeloversettelse (Bibelselskapet)				1 800	1 826	
Kirkelig utdanningssenter Nord				6 721	6 820	
Kirkens SOS				1 500	1 522	
Delsum andre institusjoner og kirk formål					35 154	35 671
1105220:						
Internasjonale og økumeniske organisasjoner				10 000	10 147	
Sum budsjettgruppe 3					45 154	45 818

Tilskuddsnivået fra 2022 er videreført og justert opp med 1,47 % for alle tilskuddsmottakerne i budsjettgruppe 3. På bakgrunn av budsjettsituasjonen har administrasjonen ikke funnet rom for større økning i budsjettgruppen. Det har heller ikke, fra administrasjonens side, vært ønskelig å vri tildelingen innad i gruppen inn i et vanskelig budsjettår for alle.

Institutt for kirke-, religions- og livssynsforskning (KIFO) og Kirkerådet undertegnet i 2021 en avtale som danner rammen for Kirkerådets tilskudd til KIFO. Avtalen trådte i kraft 1. januar 2022. Administrasjonen har derfor ikke bedt KIFO om å sende inn budsjettsøknad for 2023. De øvrige seks tilskuddsmottakerne under andre institusjoner og kirkelige formål har levert inn budsjettsøknad for 2023. Disse søknadene er behandlet av administrasjonen. Tilskuddet til internasjonale og økumeniske organisasjoner er også økt med 1,47 %. Dette tilskuddet er ikke justert de siste årene, og justeringen vil føre tilskuddet nærmere målsetningen om 11 mill. kroner i året til dette formålet.

9 De sentralkirkelige rådene

De sentralkirkelige rådene omfatter Kirkerådet, prefiks 120, felleskostnader rettssubjektet Dnk, prefiks 110 og Bispemøtet, prefiks 130.

9.1 Samlet for rådene

Det fremlegges forslag om et årsbudsjett samlet for rådene på 541,4 mill. kroner. Budsjettet er i balanse med tildelingen.

Som det fremkommer av tabellen under øker tildelingen til 110,120 og 130 øker med 1,6%. Dette skyldes omfordeling av felleskostnader mellom bispedømmerådene og

Kirkerådet, bl a ved at Kirkerådet er tillagt midler for å dekke kostnader som tidligere er betalt av elleve bispedømmer (374 000 kroner) og dekke avskrivninger for bispedømmene (216 000 kroner). I praksis er økning i tildeling lik de øvrige enhetene

Årsbudsjett 2023 Sentralkirkelige råd			
16.11.2022	Budsjett	Budsjett	Endring
Alle tall hele 1000kr	2022	2023	
Personale	266 331	292 955	26 624
Tilskudd	68 957	58 605	-10 352
Driftskostn	221 545	215 403	-6 142
Kostnader	556 833	566 963	10 130
Inntekter	-4 826	-4 550	276
Finans	-19 000	-21 000	-2 000
Resultat	533 007	541 413	8 406
Tildeling		541 413	1,6 %

9.2 Bispemøtet, prefiks 130

Forslaget til budsjett for Bispemøtet er på 10,6 mill. kroner og representerer en økning på 1,8 mill. kroner. Kandidatavlønning Olavstipend er fra 2023 flyttet til bispemøtet, og forklarer mye av økningen.

28.okt	Budsjett	Budsjett	Endring
	2022	2023	
Inntekter	-120	-120	0
Personale	5 707	7 031	1 324
Driftsutg	3 264	3 735	471
Samlet	8 851	10 646	1 795

9.3 Kirkerådet, prefiks 120

9.3.1

Det fremlegges forslag om årsbudsjett på 127 mill kroner for Kirkerådet, prefiks 120. Dette er tilnærmet på samme nominelle nivå som for budsjett 2022. Kirkerådet, prefiks 120 består i hovedsak av personellkostnader da lønn til ansatte er budsjettert her. Imidlertid er det også her budsjettert betydelige aktiviteter og prosjekter. De viktigste av disse er beskrevet under.

ÅRSBUDSJETT 2023 PREFIKS 120		16.nov
Budsjett pr koststed	år 2022	år 2023
Direktør og dir.stab	8 557	13 939
Kirkefag og økumenikk	20 986	16 572
Diakoni og samfunn	6 614	7 104
Barn, unge og trosoppl	9 597	8 943
Gudstjenesteliv og kultur	6 625	7 202
Økumenikk og dialog	3 800	3 909
Misjon SMM	884	991
Tilskudd trosopplæring	8 800	4 828
Tilskudd diakoni	3 327	3 450
Samisk kirkeliv	7 270	8 133
Kommunikasjon	9 290	8 148
Fellesutg admin	11 232	10 044
Forvaltning stab	4 262	5 608
HR og admin	16 648	15 385
Juridisk	7 531	7 741
Øk&virks	4 046	5 126
Samlet	129 469	127 123

9.3.2

Koststed direktørens stab har et årsbudsjett på 13,9 mill. kroner. I beløpet inngår kostnader til kirkelig organisering med 4 mill. kroner. I tillegg er det på koststedet budsjettert lønnsmidler til eiendomssjef og leder for programkontoret. Koststedet benyttes dermed som oppstartssted for aktiviteter og stillinger som senere skal finne sitt permanente hjem et annet sted i organisasjonen. Dette er spesielt aktuelt og viktig i en omstillingsperiode.

9.3.3

Koststed Kirkefag og økumenikk har utover seksjonskostnader i størrelse 2 mill. kroner budsjettert med 14,4 mill. kroner i prosjekter. De største budsjettpostene er «Kirka vår»² og Kirkelige handlinger med hhv 6 og 1 mill. kroner. Begge disse prosjektene er beskrevet under digitaliseringsprosjekter, pkt. 9.5.2. I tillegg kommer tiltak og aktiviteter under satsinger og fokusområder beskrevet i virksomhetsplanen for 2023.

9.3.4

Koststed HR og administrasjon har et årsbudsjett på 15,4 mill kroner. I beløpet inngår blant annet:

- Produksjon av kurs 1,2 mill
- Læringsplattformen 0,65 mill
- Likestilling/LIM 0,5 mill
- Medarbeiderutvikling 2,0 mill
- Varslings- og avvikssystem 0,47 mill

9.4 Felleskostnader rettssubjektet Dnk, prefiks 110

² Tidligere «Helhetlig menighetsplan»

Felleskostnader, prefiks 110, omfatter midler til aktiviteter felles for alle enheter i Den norske kirke. Dette inkluderer drift av folkevalgte råd på nasjonalt nivå, Kirkemøtet, Kirkerådet klagenemnd, kontrollutvalg m.v.

9.4.1

Det fremlegges forslag om årsbudsjett på 403,6 mill. kroner for prefiks 110. Dette er en netto økning på 9 mill. kroner i forhold til budsjett 2022. De største økningene i forhold til 2022 gjelder:

- Pensjonskostnader, økning 14,5 mill. kroner
- Digitaliseringskostnader, økning 6,7 mill. kroner

Samtidig har andre en reduksjon i forhold til budsjett 2022. Dette gjelder særlig for:

- Kirkevalg, reduksjon 6,6 mill. kroner
- Kommunikasjon, reduksjon 3,8 mill. kroner

ÅRSBUDSJETT 2023 PREFIKS 110		<i>16.nov</i>
Budsjett pr koststed	år 2022	år 2023
Kirkemøtet, nemnder	4 301	4 157
Kirkerådet, nemnder	1 808	2 304
Ungd. Kirkemøte	618	712
MKR	3 026	2 880
Tilskudd diakoni	3 500	1 609
Tilskudd internasjonale	10 000	10 147
Samisk kirkeråd	365	456
Kommunikasjon	29 476	25 703
Medlemsregister	15 869	13 820
Forvaltning stab	1 990	2 200
Felles arkiv	7 344	6 637
Digitalisering	59 940	66 659
Kirkevalg	24 156	18 200
Øk&virks	21 936	22 821
FØ	14 252	14 234
Pensjon	160 952	175 434
Tilskudd institusjoner	35 154	35 671
Samlet	394 687	403 644
<i>Budsjett 2022 er tall før reisekutt</i>		

9.4.2

Seksjon digitalisering er motoren i kirkens arbeid med digitalisering. Digitale fellesløsninger for ansatte skal gjøre arbeidshverdagen og samarbeidet bedre. Arbeidet med digitalisering i kirken har kommet veldig sent i gang og ressurser brukes nå på å bygge en infrastruktur eller grunnmur vi kan bygge ulike digitale løsninger på. Dette arbeidet fortsetter i 2023 og er viktig for at vi skal få en sammenhengende og effektiv kirke i hele trossamfunnet. Det videre arbeidet vil gi gevinster for hele kirken, og oppstår først i lokalkirken.

Seksjonens budsjett er på 66,7 mill. kroner, mot 60 mill. kroner i budsjett 2022. De største budsjettpostene er omtalt under 9.5.3 og er:

- Ansattregister, 16,8 mill. kroner
- Lokalt skrivebord, 15 mill. kroner
- Plattform skytjenester, 4,3 mill. kroner

9.4.3

Koststedet medlemsregister er budsjettert med 13,8 mill. kroner. Sentralt er støtte til kirkevalget, herunder arbeidet med å tilby digital forhåndsstemming ved Kirkevalget 2023. Løsning er anskaffet og det påløper kostnader til testing av sikkerhet og funksjonalitet mv.

9.4.4

Avdeling kommunikasjon og samfunnskontakt har et bredt ansvarsfelt. Blant annet forbereder og gjennomfører avdelingen større nasjonale kampanjer knyttet til kirkelige handlinger og markering av høytider, herunder innhold og annonser i digitale kanaler og målrettet annonsering. Materiellet som utvikles gjøres også tilgjengelig for lokalkirken.

I tillegg har avdelingen ansvar for webteamet som utvikler og bidrar i driften av fellesløsninger som kirken.no, ny versjon av ressursbanken, nytt intranett, og «Skjer i kirken» med nødvendige integrasjoner mot lokale fagsystemer. Dette arbeidet er avgjørende for å bygge en felles grunnmur for IT-systemene i hele trossamfunnet og utviklingen av en felles påmeldingsløsning for dåp.

Samfunnskontakt er en viktig del av avdelingens ansvar. Dette innebærer kontakt med beslutningstakere og myndigheter om rammevilkårene for Den norske kirke, og kirkens plass i det livssyns åpne samfunnet. Essensielt i arbeidet er å sikre at skille mellom stat og kirke ikke fører til et livssynstomt samfunn, men at kirken og andre tros- og livssynsaktører får bidra på ulike samfunnsarenaer. Arbeidet handler også om å ivareta tros- og livssynsfriheten til brukere av offentlige tjenester. Til noe av arbeidet er det kostnader forbundet med å gjøre holdningsundersøkelser i samarbeid med meningsmålingsbyråer.

De største budsjettpostene er omtalt under 9.5.3 og er:

- Webteam, 10 mill. kroner
- Systemeierskap, 5,8 mill. kroner
- Internkommunikasjon, 2,2 mill. kroner

For kommunikasjon er budsjettet redusert med 3,8 mill. kroner sammenlignet med 2022.

TV satsing

Siden november 2021 har Kirkerådet utredet veien videre for TV-satsing og etablering av produksjonsselskap. Utredningsprosjektet ble sluttført 1. november i år.

Kirkerådet har to ganger behandlet saker om dette for å sette retning for arbeidet, sist ved sak KR 48/22. Det er gjennomført undersøkelser for en eventuell etablering av en portal for kirkens digitale innhold. Så langt viser dette arbeidet at en slik satsing er krevende både når det gjelder bruk av ressurser til etablering, utvikling og

drift. Gitt den budsjettmessige situasjonen, anbefaler administrasjonen at dette ikke prioriteres i 2023.

Kirkerådet har tidligere vedtatt at beslutning om innholdsredaksjon skal fattes i forbindelse med behandlingen av budsjett for 2023. Etablering av en innholdsredaksjon vil medføre økte kostnader til lønn og pensjon. Det er ikke funnet rom til dette i forslag til budsjett for 2023, men administrasjonen vil komme tilbake til Kirkerådet med ny vurdering inn mot budsjettet for 2024.

9.4.5

I budsjettene er det avsatt nærmere 95 mill. kroner over fire år for å gjennomføre kirkevalg. Fram til og med 2022 vil det være benyttet om lag 18 mill. kroner, hovedsakelig på digital forhåndsstemming, støtte til nominasjonsgrupper og kommunikasjon. Hovedtyngden av kostnadene for kirkevalg vil komme i valgårene, herunder 2023, men trekkes da fra avsetning på balansen. Budsjettet for valg i 2023 er på nærmere 71 mill. kroner, der om lag 47 mill. kroner kommer fra avsetning på balansen.

Budsjett kirkevalg 2023	
Intensjonsstøtte og listestøtte	6 660 000
Støtte til nomineringsgrupper	2 000 000
Tilskudd lokalt	33 730 000
Digitalisering	8 750 000
Valgkort	-
Kommunikasjon	8 000 000
Opplæring	50 000
Kursing nye råd	3 400 000
Samisk kirkelig valgmøte	600 000
Tildeling bispedømmeråd	5 500 000
Sentral tilrettelegging	2 130 000
SUM	70 820 000

Koststedet Kirkevalg har redusert budsjettet for 2023 med nærmere 7 mill. kroner sett opp mot totalbudsjettet over fire år.

Ved de siste kirkevalgene har alle stemmeberettigede i Den norske kirke fått tilsendt en valgbrosjyre i posten. I 2019 utgjorde dette i overkant av 3 millioner valgutsendinger. Dette har vært utformet som en brosjyre med informasjon om kirkevalget, kirkens og dens arbeid samt også inkludert et separat valgkort. Det løse valgkortet har man kunnet ta med til valglokalet, men det er ikke nødvendig å bruke dette for å få avgitt sin stemme. Trykk og distribusjon av denne valgutsendingen er Den norske kirkes desidert mest kostbare kommunikasjonstiltak.

Kirkerådet foreslår å kutte ut denne valgutsendingen til valget i 2023, og i stedet øke satsingen på andre kommunikasjonstiltak i ulike kanaler og formater. Et viktig moment vil være å sikre en helhetlig og grundig kommunikasjon av digital forhåndsstemming, som gjennomføres for første gang ved valget i 2023. Dette vil gjøre det langt enklere å benytte stemmeretten sin.

Det foreslås i tillegg å kutte budsjettposten for ekstern evaluering, og i stedet gjennomføre en intern evaluering av kirkevalget 2023. Det foreslås videre å øke budsjettet til folkevalgtopplæring. Her har det vært budsjettert for lite, og det er behov for økt satsing med bakgrunn i arbeidet med ny kirkelig organisering. I det opprinnelige forslaget til budsjett var lokalt tilskudd (tilskudd til valgstyrene som utbetales til fellesrådene) redusert sammenlignet med 2019, grunnet forventede innsparinger av digital forhåndsstemming. Det foreslås nå å øke dette tilskuddet noe, i lys av den krevende økonomiske situasjonen mange steder.

9.4.6

Koststed 3601 økonomi & virksomhetsstyring har et budsjett på 22,8 mill. kroner. De største budsjettpostene:

- Digitaliseringsprosjektet Statistikk og nøkkeltall, 5 mill. kroner
- Forsikringer (gruppeliv og yrkesskade), 3,8 mill. kroner
- O&U fond, 1,75 mill. kroner
- Frikjøp ansatte (tillitsvalgt, verneombud m.fl), 3,2 mill. kroner
- KA kontingent, 1,9 mill. kroner
- NSD og SSB-tjenester, 2 mill. kroner

9.4.7

Koststed 110 1310 *Kirkemøtet, nemder og utvalg* har et årsbudsjett på 4,157 mill. kroner. I beløpet inngår budsjett kr 320.000 fordelt på tjenestekjøp kr 200.000, honorarer kr 40.000 og reiser/møter kr 80.000. Det vises til Kirkemøtets budsjettreglement.

9.4.8

Felles økonomienhet har et budsjett på 14,2 mill. kroner. Dette er på nivå med 2022. De største budsjettpostene er finansinntekter på 21 mill. kroner og på kostnadssiden utgifter til regnskapstjenester (Aider) på 13 mill. kroner.

9.4.9

Pensjon er den største budsjettposten for rettssubjektet og utgjør 175,4 mill. kroner i budsjettforslag 2023. Dette er en økning i forhold til foregående budsjettår da disse utgjorde 161 mill. kroner.

Budsjettet for pensjon tar utgangspunkt i siste pensjonsprognose fra Statens Pensjonskasse (SPK), men med tillegg for arbeidsgiveravgift og fratrekk for medlemsinnskudd 2%. Pensjonsfakturaene fra SPK er særlig påvirket av slike faktorer som:

- årlig lønnsvekst
- årlig G-regulering
- antall som tar ut AFP, og tidspunkt for uttak
- antall pensjonerings, og tidspunkt for uttak

SPK			
årsprognoser	År 2021	År 2022	År 2023
Pensjonspremie	pr 3.3.21	pr 2.3.22	pr 30.5.22
Sum premie	163 944	208 539	163 937

Prognosene fra SPK har hatt store variasjoner fra år til år. Det samme også for SPK-prognosene innenfor det enkelte regnskapsåret. Dette ble forsterket av at SPK fra 2022 gikk over til hendelsesbasert fakturamodell. Hendelser knyttet til endringer i lønns-, stillings- og pensjoneringsdata blir nå fakturert fortløpende mens den tidligere prognosemodellen gav like terminbeløp.

For budsjettåret 2022 ble SPK-prognosen pr 3. mars 2021 benyttet som grunnlag for budsjettet. Basert på nyeste 2022-prognose (pr. 2. mars 2022) vil inneværende års pensjonskostnader overstige budsjetterte pensjonskostnader med omlag 48 mill. kroner. I henhold til budsjettsak for 2022, ref. KR 111/21, ble denne risikoen påpekt og at eventuell underdekning må dekkes fra egenkapitalen. Det vises her også til pkt. 4.4. For administrasjonen er det viktig å kunne benytte egenkapitalen til å dempe effekten av svingningene i pensjonsinnbetalingene, slik at disse ikke slår direkte inn det enkelte års budsjett.

Med bakgrunn i underdekningen og stor negativ avkastning i finansmarkedet i 2022, sammen med høyere antatt lønnsnivå for 2023, er det i forslag til budsjett for 2023 lagt inn 15 mill. kroner³ i buffer for pensjonskostnadene, totalt 175,4 mill. kroner.

I 2021 var 30% av prestene mellom 50 og 59 år, mens 28% av samme gruppe var over 60 år. Snittalderen for uttak av pensjon i rettssubjektet er 68,2 år, mens AFP uttak er 64,8 år. I årene framover blir det særlig viktig med en god seniorpolitikk for å få de ansatte til å stå i jobb i flere år. Særlig er AFP-ordningen og uttak ved 62 år en dyr ordning for virksomheten.

Administrasjonen vil legge fram en egen orienteringssak om pensjon for Kirkerådet våren 2023.

9.5 Samlet for sentralkirkelige råd

9.5.1

Budsjettforslaget for 110-120-130 utgjør 541,4 mill. kroner.

De sentralkirkelige rådene er tildelt 541,4 mill. kroner; jf. pkt. 2.4 foran. Dette tilsier at budsjettet er i balanse.

Budsjettforslag 2023 sentralkirkelige råd					
	Enheter	Budsjett	Budsjett	Endring	
	<i>pr 11.nov</i>	2022	2023		
110	rDnk	394 687	403 644	8 957	
120	Kirkerådet	129 469	127 123	-2 346	
130	Bispemøtet	8 851	10 646	1 795	
	Samlet	533 007	541 413	8 406	1,6 %
	<i>Hvorav pensjon</i>	<i>160 952</i>	<i>175 434</i>	<i>14 482</i>	<i>8,3 %</i>
	<i>Uten pensjon</i>	<i>372 055</i>	<i>365 979</i>	<i>-6 076</i>	<i>-1,7 %</i>

9.5.2

Budsjettforslaget rommer digitale aktiviteter i størrelse 96 mill. kroner hvorav 40 mill. kroner er knyttet til koststedet digitalisering og 18 mill. kroner avdeling kommunikasjon. Resten er digitaliseringsprosjekter som tilhører andre seksjoner og avdelinger.

³ I sum budsjett pensjon er ansattes andel og arbeidsgiverandelen ivaretatt.

⁴ Se forklaring under pkt. 9.1 vedrørende prosentsetningen på 1,6 i denne tabellen.

Digitale aktiviteter på tvers av koststeder						11.nov
Tall hentet fra koststedenes budsjetter						
Aktivitet	Sml 2022	Komm	Kirkefag	Digital	Andre	Koststed
Internkommunikasjon	3 200	2 200				
Kirkens webteam	10 000	10 000				
Systemeierskap	5 800	5 800				
Kirka vår (menighetsplan)	6 000		6 000			
Kirkens lokale skrivebord	7 000			15 000		
Ansatt- og organ.register	17 000			16 800		
Rådgivning digitalisering	3 500			2 800		
Kirkelige handl/min side	2 000		1 000	1 000		
Skytjenester, plattform				4 300		
Medlemsregister	15 900				13 820	Medl.reg
Nøkkeltall og statistikk	5 000				5 000	Øk&virks
Dig forhåndsstemming	7 500				7 515	Kirkevalg
Vipps/skattefrie gaver	0				500	FØ
Felles LPR	2 000				1 800	FØ
Læringsplattformen	5 650				650	HR
Dnk 360 systemeierskap	2 500				2 200	F arkiv
Annet	1 250					
Samlet år 2023	94 300	18 000	7 000	39 900	31 485	96 385

9.5.3

Det er i det følgende gitt nærmere omtale av de største prosjektene, og mye av omtalen er hentet (utdrag) fra saksnotat levert til digitaliseringsstyret.

Kirkens webteam er kostnader knyttet til produktteam som utvikler og forvalter kirkens nettsider: kirken.no, ressursbanken.no, skjerikirken.no og gravplass.no. Dette arbeidet er avgjørende for å bygge en felles grunnmur for IT-systemene i hele trossamfunnet og utviklingen av en felles påmeldingsløsning for dåp. Planlagte oppgaver i 2023 er oppussing av ressursbanken, lansering av gravplass.no dersom produkteier for gravplass kommer på plass, samt utvikling av Min Side. Teamet har også mange oppgaver knyttet til gjennomføring av kirkevalget 2023.

Internkommunikasjon er kostnader knyttet til bemanning for å utvikle nytt intranett og optimalisere de kanalene og verktøyene vi allerede har (eks: Ressursbanken). Målet er gode verktøy for internkommunikasjon for ansatte, rådsmedlemmer og frivillige i og mellom enheter i kirken.

Kostnader til *Kirka vår* (tidligere: *Helhetlig menighetsplan*) går til et produktteam som i 2022 har utviklet en løsning som er i pilot i over 50 menigheter. I 2023 skal teamet gjøre løsningen tilgjengelig for alle menigheter, og forbedre produktet basert på tilbakemeldinger fra brukerne.

Kirkens lokale skrivebord er en felles plattform for trygg og enkel tilgang til felles løsninger (eksempel: statistikk og nøkkeltall), inkluderer Teams og hele «Office-pakken» og vil gi felles mail- og kalender. Kostnadene er knyttet til lisenser/produktkostnader (størrelse 21 mill. kroner) og bemanning som skal utvikle opplæringsmateriell og gi tekniske råd til fellesrådene ved overgangen til lokalt skrivebord. Kirkens lokale skrivebord er arvtakeren etter Kirkepartner Skrivebord. Kostnadene er i stor grad avhengig av når de ulike fellesrådene er klare for å ta i bruk produktet.

Ansatt- og organisasjonsregister (ANSORG) er en database med informasjon om kirkens ansatte, hvor de jobber og hvilke roller de har. Ved å samle informasjon ett sted kan vi enklere lage gode digitale løsninger for alle ansatte. Kostnadene går til et utviklerteam samt lisenser (2,4 mill. kroner). Både Kirkevalg 2023 og forestående utrulling av læringsplattformen til ansatte i fellestrådslinjen er avhengig av ANSORG.

Plattform for skytjenester er kostnader knyttet til konfigurasjon og overvåking av kirkens skymiljø.

10 Finansinntekter

Det er budsjettert med finansinntekter på 21 mill. kroner. Dette er 2 mill. kroner høyere enn for inneværende års budsjett. Finansinntektene er i all vesentlighet renter fra bankinnskudd (overskuddslikviditet).

Den norske kirke har også plassert overskuddslikviditet i en fondsportefølje i samarbeid med finansrådgiver Grieg Investor. Finansporteføljen bokføres til laveste av anskaffelseskost og markedsverdi. En verdioppgang eller nedgang vil ikke få umiddelbare konsekvenser for regnskapet så lenge det er urealiserte gevinster/tap.

11 Langtidsbudsjett

Selv om fremtidig økonomi for Dnk i særlig grad avgjøres av det statlige bevilgningsnivået er det en rekke faktorer som påvirker langtidsøkonomien. I stikkord nevnes blant annet:

- Statlig bevilgningsnivå (statsbudsjettet)
- Årslønnsutvikling, også prisvekst
- Pensjoneringsutvikling; jf. SPK
- Bemanning/rekrutteringssituasjon
- Nivå for satsings- og fokusområder
- Uforutsette situasjoner; jf. covid-19

For 2023 leder avstanden mellom en reell bevilgningsøkning på 1,16 % og en forventet årslønnsvekst på 4,2% til en svekket og utfordrende økonomiutvikling.

Parallelt med rekrutteringsutfordringer til presteyrket vil en relativt høy andel av kirkens ansatte innen de neste 10-12 år fratru sine stillinger pga. alder. Innen presteskaper er i dag 28 % over 60 år, mens 30% er i aldersgruppen 50-59 år. Tall fra SPK viser at snittalderen i Dnk er 68,2 år ved uttak av alderspensjon og 64,8 år ved uttak til AFP. Antall pensjonerings påvirker både personalforvaltningen (rekruttering) og økonomien (pensjonsbelastning via SPK).

Makroøkonomi

Det er stor usikkerhet om den økonomiske utviklingen fremover. Myndighetenes mål er å unngå markert økonomisk tilbakeslag og økt arbeidsledighet. Norges Bank har hevet styringsrenten flere ganger de siste månedene med mål om å få kontroll på den høye pris- og lønnsveksten. Inflasjonsmålet er fortsatt 2%, men siste tall fra SSB på 7,5% viser at prisveksten er den høyeste siden 1987. Anslagene for prisveksten (KPI-JAE) er rundt 3 % for de neste årene, men den siste utviklingen indikerer at den kan

bli høyere. Hva angår årslønnsveksten legger Nasjonalbudsjett 2023 til grunn 3,9% inneværende år og 4,2% i 2023.

I foreliggende langtidsbudsjett er det lagt til grunn 3% prisvekst og en årslønnsvekst på 3% som stiger til 3,5%. For vårt formål er det imidlertid viktigere å se på avstanden mellom forventet inntektsvekst opp mot kostnadene (pris- og lønnsveksten). Langtidsbudsjettet legger til grunn at forskjellen er negativ. Dette setter budsjettet under press.

Langtidsbudsjett Dnk 2024-2027										121122
Foreløpig		Budsjett 2023		Vekst 24-25	2024	2025	Vekst 26-27	2026	2027	
Statlig tildeling	-	2 399	- 2 399	2,0 %	- 2 447,0	- 2 495,9	1,5 %	- 2 533,4	- 2 571,4	
Tilskudd		587	587	2,0 %	598,7	610,7	1,5 %	619,9	629,2	
Utgifter		1 833								
Lønn	60 %	1 100								
hvorav pensjon			175	4,0 %	182,0	189,3	4,5 %	197,8	206,7	
Rest lønn			925	3,0 %	952,5	981,1	3,5 %	1 015,5	1 051,0	
Driftsutg	40 %	733			-					
Drift hvorav satsing			96	2,5 %	98,4	100,9	-8,0 %	92,8	85,4	
Rest drift			637	3,0 %	656,3	676,0	3,0 %	696,3	717,2	
Finans		- 21	- 21	0,0 %	- 21	- 21	0,0 %	- 21	- 21	
Resultat					20,0	41,1		67,9	97,1	
Underfinansiering	%				-0,8 %	-1,6 %		-2,7 %	-3,8 %	

For årene 2024 og 2025 er det lagt til grunn en inntektsreduksjon på 1 prosentpoeng målt mot lønn; jf. tildelingsøkning på 2% og årslønnsvekst på 3%. Det er videre lagt inn at pensjonskostnader øker årlig med 4%. Satsinger og fokusområder er her definert lik digitaliseringskostnadene og budsjettet med økningstakt på 2,5% og når en topp på 101 mill. kroner i 2025. De andre driftskostnadene er budsjettet med vekst 3%. I denne kategorien utgjør tjenestekjøp, reiser, lokaler, møter/kurs og datautstyr de største postene for rettssubjektet.

Basert på ovenstående forutsetninger må det påregnes en underfinansiering på 20 mill. kroner i 2024 og 41 mill. kroner i 2025. Dette krever at det tidlig begynnes å arbeide med prioriteringer og kuttscenarier.

For årene 2026 og 2027 legges det til grunn en ytterligere svekkelse ved at inntektsreduksjonen er økt til 2 prosentpoeng målt mot lønn (inntekter 1,5%/lønn 3,5%). Når det gjelder digitale aktiviteter er det lagt inn en årlig reduksjon med 8% slik at nivået i 2027 er 85 mill. kroner. Det er budsjettet med ytterligere vekst i pensjonskostnadene slik at disse utgjør 207 mill. kroner i 2027.

Dette leder til at underfinansieringen er økt til hhv 68 og 97 mill. kroner i 2026 og 2027.

Tabellen over bygger på et sett med forutsetninger med stor usikkerhet. Slik sett er den også basert på et konservativt syn på utviklingstrekkene framover og viser ett mulig utviklingsscenario. Med en stor inntektskilde er det viktig at kirken er seg bevisst utviklingsbildet og sammensetningen av egne kostnader, og hvordan disse bør monitoreres og utvikles framover.

Det har gjennom de siste årene vært budsjettmessig rom for digitale aktiviteter for til sammen omlag 100 mill. kroner per år. Målt som digitale aktiviteter er 2023-nivået 96 mill. kroner, og i tabellen er det lagt inn en økningstakt på 2,5% for 2024 og 2025,

og en topp på 101 m i 2025. Men hva med fremtiden? Det vil trolig være behov for ytterligere satsing på digitaliseringsområdet. Økt digitalisering vil imidlertid medføre effektiviseringsgevinster, som primært vil komme lokalkirken til gode. Det blir derfor viktig i tiden fremover å søke å etablere kontantstrømmer fra fellesråd som har realisert gevinster, for dermed å kunne øke aktivitetsnivået ut over dette. Det medfører at digitalisering vil ha en netto kostnadsramme på Kirkerådets budsjett på om lag samme nivå som i dag og som må prisjusteres.

12 Egenkapital og budsjettbehov for 2024

Kirkemøtets budsjettreglement krever at «det skal budsjetteres med et resultat som sørger for en forsvarlig egenkapital»; jf. § 2. Kirkerådet har i KR 62/16 formulert mål om egenkapital på 20% av omsetningen. Administrasjonen oppfatter «omsetning» likt driftsbudsjett.

Egenkapitalen ved utgangen av 2021 var på 371,6 mill. kroner. Basert på forventede inntekter i størrelse 2,4 mrd. kroner i 2023 tilsier dette en ønsket egenkapital ved utgangen av 2023 i størrelse 480 mill. kroner.

Økonomiske/administrative konsekvenser

Denne sak beskriver de økonomiske rammer for budsjettåret 2023, og med tilhørende konsekvenser.